

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 30 stycznia 2018 r.

Pozycja 19

POSTANOWIENIE z dnia 21 grudnia 2017 r. Sygn. akt Ts 52/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Justyn Piskorski – przewodniczący i sprawozdawca
Małgorzata Pyziak-Szafnicka
Zbigniew Jędrzejewski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 czerwca 2017 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej MKS Sp. z o.o.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 6 marca 2017 r. (data nadania) MKS Sp. z o.o. (dalej: skarżąca) wystąpiła o stwierdzenie, że art. 823 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 101, ze zm.; dalej: k.p.c.) jest niezgodny z art. 45 ust. 1, art. 176 ust. 1 i art. 77 ust. 1 Konstytucji.

Skarżąca zarzuciła, że w sprawie, w związku z którą wniosła skargę do Trybunału, zostało naruszone jej prawo do sądu i rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki (art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 1 Konstytucji), a także prawo do rozpoznania sprawy w co najmniej dwuinstancyjnym postępowaniu (art. 176 ust. 1 Konstytucji). Naruszenie pierwszego z tych praw skarżąca upatruje w niewydaniu przez Sąd Rejonowy w M. postanowienia o umorzeniu postępowania (takie orzeczenie zostało wydane dopiero po ponownym rozpoznaniu sprawy, tj. 17 maja 2016 r.), natomiast drugiego wiąże z przewlekłością postępowania w sprawie umorzenia postępowania.

Zakwestionowany w skardze przepis został uchylony przez art. 2 pkt 87 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1311, ze zm.). Ustawa ta weszła w życie 8 września 2016 r. W związku z tym, skarżąca wniosła o wydanie orzeczenia o zakwestionowanym akcie normatywnym, gdyż „jest to konieczne dla ochrony [jej konstytucyjnych] praw i wolności”.

Postanowieniem z 12 czerwca 2017 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącej 27 czerwca 2017 r.) Trybunał odmówił nadania dalszego biegu skardze, stwierdziwszy, że jest ona oczywiście bezzasadna. Trybunał zwrócił uwagę na to, że zaskarżony przez skarżącą przepis przewiduje umorzenie postępowania *ex lege*. To oznacza, że wydane na jego podsta-

wie postanowienie stwierdza jedynie fakt umorzenia postępowania z mocy prawa i – jak orzekł Sąd Najwyższy w wyroku z 21 listopada 2012 r. (V CSK 516/11, Lex nr 1284774) – nie jest ono niezbędne, aby skutek ten nastąpił. Orzeczenie to ma charakter jedynie deklaratoryjny. Trybunał zauważył, że w sprawie, w związku z którą skarżąca wniosła skargę, wskazany w art. 823 k.p.c. skutek prawny w postaci umorzenia postępowania egzekucyjnego (*ex lege*) nastąpił w listopadzie 2012 r., o czym Sąd Rejonowy w M. poinformował skarżącą w piśmie z listopada 2012 r. W sprawie skarżącej zostało wydane także deklaratoryjne orzeczenie stwierdzające umorzenie postępowania z mocy prawa. Takie rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy w M. podjął dopiero po ponownym rozpoznaniu sprawy 17 maja 2016 r. Sąd wskazał, że umorzenie postępowania egzekucyjnego nastąpiło po upływie rocznego okresu (liczonego od 13 listopada 2011 r.), w ciągu którego skarżąca nie dokonała czynności potrzebnej do dalszego prowadzenia postępowania. Ponadto, jak zauważył Trybunał na postanowienie Sądu Rejonowego w M. skarżąca wniosła zażalenie. Jednocześnie stwierdził, że ocena prawidłowości działań Sądu Rejonowego w M. leży w sferze oceny praktyki stosowania prawa, i pozostaje bez związku z treścią zaskarżonego przepisu. Trybunał zauważył, że powinność wydania orzeczenia stwierdzającego umorzenie postępowania *ex lege* wynika z art. 354 w związku z art. 13 § 2 i w związku z art. 828 k.p.c., a nie z zakwestionowanego w skardze art. 823 k.p.c.

W zażaleniu złożonym 4 sierpnia 2017 r. (data nadania) skarżąca zakwestionowała postanowienie Trybunału w całości. Wniosła o uwzględnienie złożonego środka odwoławczego i skierowanie sprawy do merytorycznego rozpoznania. Skarżąca zarzuciła Trybunałowi naruszenie art. 64 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK), przez jego niewłaściwe zastosowanie oraz art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK przez jego niezastosowanie. W przekonaniu skarżącej „rozstrzygnięcie Trybunału powinno dotyczyć praw lub wolności, które zostały naruszone w wyniku zastosowania zakwestionowanych norm prawnych w sprawie, w której zostało wydane ostateczne orzeczenie, a nie „jednostkow[ej] decyzj[i] kończąc[ej] postępowanie”. W związku z tym Trybunał „winien rozpatrywać całokształt sprawy i orzekać o prawach w sprawie, nie zaś o prawach przywołanych w ostatecznym rozstrzygnięciu”. W dalszej części zażalenia skarżąca, zarzuciwszy, że Trybunał nie odniósł się do istoty sprawy, powtórzyła wywody przedstawione w skardze. W konkluzji podniosła, że do naruszenia jej konstytucyjnych praw doszło „w wyniku niewłaściwego zastosowania zaskarżonego w skardze przepisu”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p. TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Zdaniem Trybunału kwestionowane postanowienie jest prawidłowe, a argumenty przedstawione w zażaleniu nie podważają poczynionych w nim ustaleń.

3. Skarżąca twierdzi, że Trybunał „winien rozpatrywać całokształt sprawy i orzekać o prawach w sprawie, nie zaś o prawach przywołanych w ostatecznym rozstrzygnięciu”. Skarżąca nie wzięła więc pod uwagę tego, że statuowana w art. 79 ust. 1 Konstytucji skarga konstytucyjna opiera się na złożonej zależności między zakwestionowanym przepisem, ostatecznym orzeczeniem wydanym na jego podstawie oraz zaistniałym naruszeniem konstytu-

cyjnych praw skarżącego. Zależność ta powoduje, że źródłem naruszenia jest zakwestionowany przepis ustawy lub innego aktu normatywnego, ale do naruszenia wolności lub praw skarżącego dochodzi w ostatecznym orzeczeniu wydanym na jego podstawie. Orzeczenie rozstrzyga zatem o konkretnych wolnościach i prawach konstytucyjnych skarżącego.

4. Zarzut skarżącej, jakoby Trybunał nie odniósł się do istoty sprawy, jest natomiast bezpodstawny. W uzasadnieniu postanowienia z 12 czerwca 2017 r. Trybunał przedstawił argumenty wskazujące na oczywistą bezzasadność skargi. Trybunał przypomina, że gdy sformułowane w skardze zarzuty wobec kwestionowanej regulacji „choćby w najmniejszym stopniu nie uprawdopodobniają negatywnej jej kwalifikacji konstytucyjnej”, skarga konstytucyjna jest oczywiście bezzasadna (por. postanowienie TK z 12 lipca 2004 r., Ts 32/03, OTK ZU nr 3/B/2004, poz. 174).

Trybunał ponownie zatem zwraca uwagę na to, że powinność wydania orzeczenia o umorzeniu postępowania na podstawie zakwestionowanego w skardze art. 823 k.p.c. nie wynika – co przyjęła skarżąca – z treści tego przepisu, ale – co wskazał Trybunał, a czego skarżąca w zażaleniu nie kwestionuje – z treści normy zrekonstruowanej z art. 354 w związku z art. 13 § 2 i w związku z art. 828 k.p.c. Zakwestionowany w skardze, uchylony przez ustawodawcę art. 823 k.p.c. przewidywał w określonym w nim przypadku umorzenie postępowania egzekucyjnego *ex lege*. Postanowienie sądu o umorzeniu postępowania było więc w istocie postanowieniem stwierdzającym to umorzenie, ale nie było ono niezbędne aby skutek ten nastąpił. Wprawdzie w sprawie skarżącej takie postanowienie zostało wydane dopiero po ponownym rozpoznaniu sprawy, to jednak okoliczność ta – co wyraźnie zaakcentował Trybunał – po pierwsze, pozostaje poza zakresem oceny Trybunału, ponieważ leży w sferze oceny praktyki stosowania prawa, a po drugie, nie ma związku z treścią zakwestionowanego w skardze art. 823 k.p.c.

5. W postanowieniu z 12 czerwca 2017 r. Trybunał zasadnie zatem uznał, że zarzuty naruszenia prawa skarżącej do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki oraz w co najmniej dwuinstancyjnym postępowaniu nie uprawdopodobniają negatywnej kwalifikacji konstytucyjnej, a co za tym idzie są oczywiście bezzasadne. W związku z tym Trybunał – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. – prawidłowo odmówił nadania dalszego biegu skardze.

Mając powyższe na względzie Trybunał – na podstawie art. 61 ust. 8 u.o.t.p. TK – nie uwzględnił zażalenia.